

บทที่ ๘

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๘.๑ งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์อิทธิพลภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในภาษาไทย เป็นการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เข้ามามีบทบาทในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทรวมทั้งคัมภีร์สันสกฤตฝ่ายมหายานและศาสนาฮินดูที่เข้ามามีบทบาทในประเทศไทยอาทิเช่น ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ธรรมบท พุทธธรรม วิสุทธิมรรค กรรมทิปนี เป็นหลักและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการที่ชำนาญในภาษาไทย บาลี และสันสกฤต นอกจากนั้นยังได้จากตำรางานวิจัยด้านนี้อย่างกว้างขวาง ที่ได้สรุปผลการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับกันในวงการวิชาการ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นหนึ่งในการสอนวิชาภาษาไทยมีความคิดว่าภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่มีอยู่ในภาษาไทยนั้นมากทั้งที่นำมาใช้พูดสนทนาและภาษาเขียนที่ปรากฏตามตำราวิชาการและสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไป ดังนั้นจึงต้องการวิจัยภาษาไทยที่มีภาษาทั้งสองดังกล่าวให้ได้ว่าที่มาของรากเหง้าของภาษารวมถึงการออกเสียงซึ่งมีการนำมาปรับปรุงใช้กันอย่างเหมาะสมกับภาษาไทยที่ชอบเลียนแบบและดัดแปลงใช้กันตามความนิยม งานวิจัยนี้จึงได้เกิดขึ้นซึ่งถูกวางกรอบแนวคิดเป็นประเด็นศึกษาวิเคราะห์ดังนี้

๑) **ประวัติความเป็นมาของภาษาไทย** เริ่มตั้งแต่ยังไม่มีภาษาไทยใช้จนถึงพจนานุกรมคำแห่งทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นมาใช้ป็นภาษาของตน และพัฒนามาเรื่อยๆจนถึงปัจจุบัน ภาษาไทยจึงกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ที่มีระเบียบวิธีของภาษาหรือหลักภาษา มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ มีความงามความไพเราะด้วยระดับเสียงหรือวรรณยุกต์รวมแล้วก็เป็นเหมือนภาษาของอารยชนทั้งหลายที่มีกันเช่น

อักขรวิธี ความหมาย อักษร หรือ อักษร คือเครื่องหมายที่เราใช้เขียนแทนคำที่มนุษย์ให้พูดกัน คำว่า อักขรวิธี หมายถึงกฎเกณฑ์ของอักษรซึ่งกล่าวถึงรูปร่างลักษณะของตัวอักษร พร้อมทั้งการเขียนและการอ่าน ตลอดจนวิธีการใช้ตัวอักษรนั้น ๆ ด้วย

วจีวิภาค คือระเบียบคำไทย เมื่อทราบชนิดของคำต่าง ๆ เป็นเบื้องต้นแล้ว ต้องทราบถึงแบบแผนหรือระเบียบที่จะใช้คำต่าง ๆ นั้นให้ถูกต้องด้วย ท่านจำแนกระเบียบการใช้คำไทยไว้ ๘ ประการคือ บุรุษ เพศ พจน์ การก มาลา กาล วาจกราชาศัพท์

วากยสัมพันธ์ แปลว่า การเกี่ยวข้องของคำพูด เพราะโดยปรกติในการพูดที่ดี เขียนที่ดี เราต้องนำถ้อยคำมาเรียงกันให้ได้ความ ถ้อยคำที่นำมาเรียงกันนี้ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ ซึ่งกัน

และกัน และต่างก็มีหน้าที่เฉพาะในถ้อยคำนั้นเช่น เป็นประธาน กริยา กรรม ขยายประธาน ขยายกริยา ขยายกรรม^{๑๑} ซึ่งจะอธิบายในลักษณะของภาษาไทยต่อไป

ฉันทลักษณ์ ร้อยกรอง ได้แก่ คำประพันธ์ประเภทกวีนิพนธ์หรือฉันทลักษณ์นั้นถือกันว่าเป็นภาษาที่ประณีตละเอียดอ่อน จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าร้อยกรอง มักใช้เรียนและสอนกันในราชสำนักก่อนที่จะแพร่หลายมาสู่ประชาชนทั่วไปจนได้รับความนิยมแต่งกันมาก ในบางสมัย

๒)ประวัติการเข้ามาของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต เริ่มตั้งอารยธรรมอินเดียมีการแผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาในอุษาคเนย์ จนทำให้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ถูกนำเข้ามาโดยศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ ภาษาทั้งสองจึงถูกนำมาใช้ร่วมกับภาษาไทยอย่างเลี่ยงไม่ได้ ในงานวิจัยนี้เน้นไปที่ศัพท์และเสียงที่ได้นำมาใช้ในภาษาไทยดังนี้

ลักษณะคำบาลีสันสกฤตที่มีในภาษาไทย ซึ่งเมื่อรับมาใช้แล้ว ประชาชนด้านภาษาไทยก็ได้ช่วยกันปรับให้เหมาะสมแก่การใช้สำหรับลิ้นคนไทยที่สะดวกในการพูดคือ

ก.การเปลี่ยนเสียงระบบเสียงภาษาไทยกับภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตแตกต่างกันมาก ด้วยเหตุนี้ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียงจึงเกิดขึ้นได้มาก ทั้งเสียงสระและเสียงพยัญชนะ

ข.การตัดเสียงปกติ คำภาษาบาลีและสันสกฤตส่วนใหญ่มีหลายพยางค์ ซึ่งคนไทยไม่คุ้น จึงออกเสียงยาก ดังนั้น เราจึงนิยมตัดพยางค์หรือคำให้สั้นเข้า ซึ่งอาจจะตัดส่วนหน้าของคำ ส่วนกลางหรือส่วนท้ายของคำก็ได้ และเมื่อตัดแล้วส่วนใหญ่ยังคงใช้ความหมายคงเดิม

ค.การเพิ่มเสียง คำบาลีและสันสกฤตบางคำที่เราออกเสียงไม่ถนัด บางทีเราอาจเพิ่มเสียงหรือเพิ่มพยางค์ลงไป ซึ่งโดยมากมักเป็นเสียงที่เนื่องกับพยางค์ต้นหรือพยางค์ท้ายของคำเดิม

ง.การกลายความหมายคำภาษาบาลีและสันสกฤตที่รับเข้ามาใช้ในภาษาไทย นอกจากจะเปลี่ยนรูปเปลี่ยนเสียงแล้วบางคำยังมีการกลายความหมายต่างไปจากความหมายที่ใช้ในภาษาเดิมด้วย อาจจะมีความหมายกว้างออก แคบเข้า หรือความหมายย้ายที่ก็ได้ ทั้งนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากความเข้าใจผิดในการถ่ายทอดบ้าง เกิดจากเจตนาของผู้ใช้บ้าง จะขอยกตัวอย่างคำที่กลายความหมายเป็นอุทาหรณ์ ดังต่อไปนี้ กมล ภาษาบาลีและสันสกฤต หมายถึง บัว ดอกบัว ภาษาไทยใช้กว้างออกไป นอกจากจะหมายถึง บัว และดอกบัว แล้ว ยังหมายถึง ใจ ได้ด้วย เช่น ดวงกลม ชื่อกลมเป็นต้น

๓)อิทธิพลของพระคัมภีร์ต่าง ๆ เมื่อไทยได้รับเอาภาษาทั้งสองเข้ามาแล้วก็ได้มีการศึกษากันตามพระคัมภีร์ต่างทั้งที่เป็นภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ที่ถูกนำออกเผยแพร่โดยพระสงฆ์หรือนักปราชญ์ทางศาสนา ทำให้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตถูกนำไปใช้ร่วมกับภาษาไทยจนประสมกลมกลืนกันไป สรุปรูปประเด็นที่วิจัยในประเภทที่ไทยได้รับมาใช้มากที่สุด ในหมวดต่างๆดังต่อไปนี้

ก.หมวดพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งในหมวดนี้พบว่า คำที่มีการนำมาใช้กันมากและคุ้นเคย คุ้นหู มากเช่นคำว่า ปรีดุด, มนุด, ปุญญ, ทาน, ปาป, เทว, พุรหุม, สงฺสาร, กมฺม, นรค, ลีล , จริต, กิเลส, ตัณหา, อุโปสถ, เจตีย, ภิกฺขุ, จีวร, สามเณร, อุตฺตราสงฺค, อัส, ปตุต, ภตุต,

ข.หมวดราชาศัพท์ ที่คุ้นเคยกันมมากมีคำดังนี้ เนตฺต, นาสิกฺกา, โอรุฏฺฐ, ทาฐฺฐา, ชิวฺหา, กณฺณ,

ค.หมวดวิชาการทั่วไป หมวดนี้ถูกนำไปใช้ในองค์กรทางสังคมไทยเช่น คำว่า เขตฺต(ไร่นา), พานิช, สภา, ยนฺต, กีฬา

๔) วรรณคดี ภาษาบาลี สันสกฤต ในภาษาไทยที่คุ้นเคยมากในสังคมไทย

สรุปผลการวิจัย การเปรียบเทียบอิทธิพลภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตพบประเด็นคำตอบ ดังนี้

(๑) ในหมวดศาสนาพิธีกรรมใช้ภาษาบาลีมากกว่าภาษาสันสกฤต แต่การออกเสียงและเขียนอยู่ในรูปของสันสกฤต

(๒) ในหมวดคำราชาศัพท์ใช้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตไม่แตกต่างกันมากเช่นพระนามา ของกษัตริย์ เป็นต้น

(๓) หมวดวิชาการทั่วไปใช้ภาษาสันสกฤตมากกว่าและอยู่ในรูปของสันสกฤต

ประเด็นปัญหา

ในการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังสับสนเรื่องความแตกต่างระหว่างภาษาทั้งสองพอสรุปได้ดังนี้

(๑) คำศัพท์บางคำใกล้เคียงกันมาก

(๒) การออกเสียงคำศัพท์ เช่น คำสมาส สนธิ ฯ

(๓) การตัดเสียง การเพิ่มเสียง บางครั้งทำให้รูปศัพท์เปลี่ยนไป

(๔) การกลายความหมาย ทำให้เข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

๘.๒ ข้อเสนอแนะและการแก้ไข

จากการสรุปประเด็นปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยใคร่เสนอแนะและแก้ไขดังนี้

๘.๒.๑ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่มีต่อภาษาไทย ในส่วนประวัติความเป็นมาของภาษาไทยนั้น ได้เชื่อมโยงสายสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยกับภาษา บาลีและภาษาสันสกฤตโดยพ่วงุนรามคำแหงทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นตามแบบอย่างอักษรมอญ และขอมโบราณ ซึ่งอักษรขอมและมอญนั้นล้วนแต่ได้รับแบบอย่างมาจากภาษาบาลีและภาษา สันสกฤตทั้งสิ้นจึงมีข้อเสนอแนะในข้อนี้ว่า ในการแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรภาษาไทยทันสมัย สอดคล้องกับภาษาตะวันตกนั้นควรให้ความสำคัญกับภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในฐานะที่เป็น ภาษาทางพระพุทธศาสนาอันมีความสัมพันธ์กับภาษาไทยดังกล่าวมา

๘.๒.๒ ในส่วนประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตนั้นผู้วิจัยใคร่เสนอแนะว่า ภาษาสันสกฤตมีการนำไปใช้พูดในภาษาไทยมากกว่าภาษาบาลี แม้ภาษาคำศัพท์ต่างๆ จะเป็นภาษาบาลีมากกว่าแต่เมื่อนำมาพูดในภาษาไทยมักอยู่ในรูปของภาษาสันสกฤตคือใช้ศัพท์ลอยเช่น อย่างคำว่า ทาน เป็นทั้งบาลีและสันสกฤต ถ้าเป็นบาลีจะออกเสียงว่า ทานะ แต่มักอ่านในภาษาไทยว่า ทาน และในประเทศไทยนั้นมุ่งเน้นการเรียนภาษาบาลีมากกว่าภาษาสันสกฤต ถ้าจะส่งเสริมการเรียนภาษาสันสกฤตตามสถาบันของสงฆ์และของรัฐเพิ่มขึ้นอีกก็เป็น好事 เพราะการค้นคว้าคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานมีมากขึ้นและเป็นภาษาสันสกฤต

๘.๒.๓ ในส่วนของการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบอิทธิพลภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่มีปัญหาด้านคำศัพท์ การออกเสียงที่มีการตัดเสียง เพิ่มเสียง และการกลายความหมายนั้น ผู้วิจัยพยายามชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษาทั้งสองโดยการใช้การวิเคราะห์ศัพท์เพื่อให้เห็นที่มาอย่างชัดเจน โดยค้นคว้าที่มาหรือประวัติของคำศัพท์นั้นจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อให้หมดปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างสองภาษา ส่วนในเรื่องการออกเสียงนั้นผู้วิจัยใคร่เสนอแนะว่า ควรใช้ความรู้ส่วนตนพิจารณาความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตและการตีความหมาย ถ้าเป็นภาษาไทยแท้จะรู้ความหมายทันที แต่ถ้าเป็นภาษาอื่นนั้นต้องตีความหมายในบางคำศัพท์